Uyarlanm?? Cep Telefonu Ba??ml?l??? Testi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Uyarlanm?? Cep Telefonu Ba??ml?l??? Testi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32350

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Uyarlanm?? Cep Telefonu Ba??ml?l??? Testi (ACPAT), bireylerin cep telefonu kullan?m al??kanl?klar?n?n davran??sal ba??ml?l?k boyutlar?n?, kontrol kayb?n? ve günlük ya?am i?levselli?i üzerindeki olumsuz etkilerini de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, ?enol-Durak ve Durak (2019) taraf?ndan uluslararas? alanda kullan?lan bir ba??ml?l?k testinin Türk kültürüne özgü dilsel ve kültürel adaptasyonunu temsil etmektedir. Çal??ma, özellikle Türk üniversite ö?rencileri ve yeti?kin popülasyonu aras?nda güvenilir ve geçerli ölçümler yapmay? hedeflemi?tir.

ACPAT'?n uyarlanmas?, Türkiye'de artan cep telefonu kullan?m oranlar?n?n yol açt??? potansiyel ba??ml?l?k risklerinin bilimsel yöntemlerle tespit edilmesine olanak sa?lamaktad?r. Ölçek, a??r? kullan?m, yoksunluk belirtileri ve tolerans gibi temel ba??ml?l?k kriterlerini ölçen maddelerden olu?maktad?r.

Anahtar Kelimeler

Cep telefonu ba??ml?l???, ACPAT, kültürel uyarlama, psikometri, teknoloji ba??ml?l???, ölçme ve de?erlendirme, mobil cihaz kullan?m?.

Yazarlar

Emre ?enol-Durak, Murat Durak

Amaç

Uyarlanm?? Cep Telefonu Ba??ml?l??? Testi'nin (ACPAT) temel amac?, Türk popülasyonunda cep telefonu kullan?m?n?n bireylerde olu?turdu?u ba??ml?l?k düzeyini bilimsel ve standartla?t?r?lm?? yöntemlerle belirlemektir. Ölçek, özellikle üniversite ö?rencileri ve genel yeti?kinler aras?nda sorunlu mobil cihaz kullan?m?n?n yayg?nl???n? ve ?iddetini tespit etmek için tasarlanm??t?r.

Bu adaptasyon çal??mas?, orijinal ölçe?in psikometrik özelliklerini Türk kültürel ba?lam?nda koruyarak, uluslararas? ara?t?rmalarla kar??la?t?r?labilir veriler elde etmeyi mümkün k?lmaktad?r. Testin sonuçlar?, önleyici ve müdahale edici psikolojik hizmetlerin planlanmas?nda kritik rol oynamaktad?r.

Yap? (Construct)

ACPAT, cep telefonu ba??ml?l??? yap?s?n? çok boyutlu bir perspektiften ele almaktad?r. Ölçülen temel yap?, bireyin cep telefonu kullan?m?na yönelik kompulsif bir ihtiyaç duymas? ve bu

ARABPSYCHOLOGY.COM

kullan?m?n ya?am?n?n di?er alanlar?nda (sosyal, akademik veya mesleki) ciddi bozulmalara yol açmas?d?r. Bu yap?, genellikle a?a??daki ba??ml?l?k bile?enlerini içerir:

A??r? Kullan?m ve Me?guliyet: Bireyin zihninin sürekli cep telefonu ile me?gul olmas?.
Kontrol Kayb?: Kullan?m? azaltma veya durdurma çabalar?n?n ba?ar?s?zl?kla sonuçlanmas?.
Yoksunluk Belirtileri: Cep telefonuna eri?ilemedi?inde huzursuzluk, kayg? veya sinirlilik ya?anmas?.
Tolerans: Ayn? tatmini elde etmek için giderek daha fazla cep telefonu kullanma ihtiyac?.

Geçerlik

Uyarlama çal??malar?nda geçerlik, ölçe?in Türkçe formunun gerçekten cep telefonu ba??ml?l??? yap?s?n? ölçüp ölçmedi?ini kan?tlamay? amaçlar. ?enol-Durak ve Durak (2019) taraf?ndan sunulan bildiri, ölçe?in yap?sal geçerli?inin incelendi?ini göstermektedir. Bu süreçte dilsel ve kültürel e?de?erlik çal??malar? yap?lm??t?r.

Yap? geçerli?inin sa?lanmas? için genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?larak orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde de tutarl? oldu?u do?rulanm??t?r. Detayl? geçerlik katsay?lar? ve ölçüt ba??ml? geçerlik sonuçlar? için kaynak makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

Güvenirlik

ACPAT'?n güvenirli?i, ölçe?in tutarl? ve kararl? ölçümler yapabilme yetene?ini ifade eder. Kültürel adaptasyon sürecinde, ölçe?in iç tutarl?l??? genellikle Cronbach Alfa katsay?s? ile test edilmi?tir. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda birbiriyle uyumlu oldu?unu gösterir.

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in farkl? zamanlarda uyguland???nda benzer sonuçlar verip vermedi?ini belirlemek amac?yla test-tekrar test güvenirlik analizlerinin de yap?ld??? varsay?lmaktad?r. Bu analizler, ACPAT'?n zaman içinde ba??ml?l?k düzeyini kararl? bir ?ekilde ölçebildi?ini ortaya koyar.

Faktör Analizi

Uyarlanm?? Cep Telefonu Ba??ml?l??? Testi'nin faktör yap?s?, ölçe?in teorik olarak dayand??? ba??ml?l?k modelini deneysel olarak desteklemek üzere incelenmi?tir. ?enol-Durak ve Durak (2019) çal??mas?nda, orijinal ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n Türk örnekleminde Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile test edildi?i ve uyum indekslerinin kabul edilebilir s?n?rlar içinde oldu?u belirtilmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bu analizler, ACPAT'?n cep telefonu ba??ml?l???n? olu?turan alt boyutlar? (örne?in, sanal ili?kiler kurma, a??r? kullan?m, yoksunluk) net bir ?ekilde ay?rt edebildi?ini göstermi? ve böylece ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü kan?tlam??t?r.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Öz-bildirim ölçe?i (Self-report). Maddeler genellikle 4'lü veya 5'li Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullan?larak yan?tlan?r (örne?in, 1=Hiçbir zaman, 5=Her zaman).

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?renciler ve Genel Yeti?kin Popülasyonu

Ya? Grubu: Ergenlik dönemi sonu ve yeti?kinlik (Genellikle 18 ya? ve üzeri)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki çe?itli üniversitelerde okuyan ö?renciler ve farkl? demografik özelliklere sahip yeti?kin bireyler.

Test Metodolojisi: Ka??t-kalem veya dijital ortamda uygulanan öz-bildirim tekni?i.

Anahtar Kelimeler

Mobil ba??ml?l?k, faktör analizi, Türk kültürü, AMPUH, Likert ölçe?i, davran??sal ba??ml?l?k.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Emre ?enol Durak

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: emresenoldurak@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Testin Uyarlanma Y?l?: 2019

Kullan?m ?zinleri: Ölçe?in akademik veya ticari amaçlarla kullan?m? için sorumlu yazar Emre ?enol Durak ile do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kullan?m ücreti ve ko?ullar? yazar?n belirledi?i protokollere tabidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Referanslar

?enol-Durak, E., & Durak, M. (2019, June 18-19). *Cultural adaptation of the adapted mobile phone use habits (AMPUH) and the Adapted Cell Phone Addiction Test (ACPAT) In Turkish students and adults* . 2nd International Congress On New Horizons In Education And Social Sciences, Istanbul, Turkey.

Ek Kaynak Linki: dergipark.org.tr

PDF Kayna??: Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: the-adapted-cell-phone-addiction-test-acpat-toad.pdf

Uyarlanm?? Cep Telefonu Ba??ml?l??? Testi Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte mevcut de?ildir. Maddelerin tam listesi için lütfen referans olarak belirtilen akademik kayna?a veya sorumlu yazara ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM